

Yeni nizam ve Türkiye

"Yeni nizam", a girmeye davet olunan devletler müsavat esası üzerine akdedilmiş bir ittifaka mı girecektir, yoksa Almanya ve İtalyana müfazzal altında yaşamayı mı taahhüd edeceklerdir?

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Avrupalılar Avrupa'ya "Yeni bir nizam, vermek istiyorlar ve bütün devletleri buraya sokmaya çalışıyorlar. Bu bir şey değildir. Fakat, bir çok devletler sözündeki gibi yeni nizamı bir esrar perdesi ile örtüldür. Şimdiye kadar yeni nizam hakkında memleketimizde hasıl olan kanaat Türkiye'nin bu yeni nizamı kabul etmesinde ısrar etmeyecek bir mahiyettedir. Von Papen cenabının Ankara'ya avdetindenberi yeni nizam ve Türkiye mevzuu tekrar tazelenmiştir.

Türkiye'nin yeni nizamı karşı alabileceği vaziyeti kestirebilmek için, daha evvel bir çok noktaların aydınlatılmasına ihtiyaç vardır. Bir kere, Almanyanın bütün Avrupa'ya yeni bir nizam vermek arzusu ne tür bir temele istinad ediyor? Yani yeni nizam, yeni bir din, bir mezhep ve akide, bir ideolojiden mi ibarettir? Yeni nizam sırf böyle fikri ve felsefi bir gaye uğrunda mı Avrupa'ya negredilmek isteniyor?

Buna ihtimal veremiyoruz. İspanya ile Sovyetler Birliğini bir bir dostluk rabatası içinde kendisine birleştirmeye çalışan Almanyanın hattı kendi dostları arasında bile bir din ve mezhep vahdeti temin edemediği ilk bakışta gözle görülür. Binaenaleyh, yeni nizamı girmek için muhtelif Avrupa devletlerinin ştedenberi kabul etmiş oldukları ahlâkî, felsefî düsturları red ve inkâr etmelerine hacet olmamak icab eder gibi görünüyor. Halbuki yeni nizamı kabul eden Rumanyanın siyasi ve sosyal temelleri derhal sarımsı. Türkiye'den bahsedince Alman gazeteleri Türkiye'de hâlâ "insan hakları", "fikir hürriyeti", gibi köhne hayalâta kıymet verilmesini istihfaf ediyorlar ve bunları bir tarafa atarak faşizm medeniyetinin nimetlerini Türklere tegmil etmeği zımnen anlatıyorlar.

Acaba yeni nizam bir felsefe ve bir ideoloji değil de sırf iktisadi bir tertip ve sistem midir? İktisadi sistemler her memleketin sosyal, tabii ve tarihi şartlarına göre zarurî olarak tenevvül etmek icab ettiğine göre, bütün Avrupa'yı bir araya toplayabilecek iktisadi bir teşkilât ancak her memleketi memnun etmeye kabiliyetli umumî hatlara inhisar etmek zorundadır. Böyle bir teşkilât bütün Avrupa'ya kabul ettirmek için cebir müraacaat etmeye ne lüzum vardır? Maksad bu ise teşkilât fiili surette meydana konur ve menfaatlerini gören memleketler kendiliklerinden buna iştirak eder.

Fakat işin içinde bir zorlama hareketi sezildiği için yeni nizamın en büyük müemmiyyet vasfı "siyasî" olmak lüzum geleceğine hükmediyoruz. İşte bu siyasî mahiyettir ki istiklâle, şerefe ve haysiyetine ehemmiyet veren her devlet ve milleti yeni nizamı karşı uzak durmağa sevk ediyor. Çünkü siyasî bir teşkilâtla zorla dahil olmak, bunun zorla her memleketi tahmil eden devletin tesir ve nüfuzu altına girmekten başka bir mâna ifade etmez ki, bu da istiklâlden vazgeçmekten ibarettir.

Meselenin başka bir mühim sahhası daha var. Üçer misalî Avrupa nizamının Alman ve İtalyan idaresi altında olacağını açıkça ilân etmiştir. "Yeni nizam", a girmeye davet olunan devletler müsavat esası üzerine akdedilmiş bir ittifaka mı gireceklerdir, yoksa Almanya ve İtalyanın nüfuzu altında yaşamayı mı taahhüd edeceklerdir? Vâkıa, Alman sefflerinin ağzından, yeni nizamı girecek devletlerin arasında müsavata ve bu devletlerin istiklâllerini muhafaza edecekleri hakkında teminata tesadüf edilmiştir. Fakat

Hüseyin Cahid YALÇIN

(Sonu sayfa 3 sütun 3 de)

Atınaya getirilen İtalyan esirlerinden bir grup.

Trablusun bombardımanı nasıl oldu?

Karşılıklı hava akınları devam ediyor

Londra, 2 (a.a.) — Akdeniz açıklarında bulunan İngiliz filosu nezdindeki Reuter ajansının hususî muhabiri bildiriyor: Limana girerken, açık denizlerde geçirdiğimiz yedi gün zarfında Yunan sularında kısa bir müddet süren bombardıman istisna edilirse hiçbir mukavemetle karşılaşmadığımız söylenebilir. Bu müddet zarfında donanmanın hava kuvvetlerine Trablusu bombardıman etmek fırsatını verdiğimiz gibi her istikamette seyrüsefer eden kafilere de refakat ettik. Trablusa karşı hücum 26 teğrisinisi gününün ilk saatlerinde ve şarkı ve merkezî Akdenizde zaman zaman yapılan temizleme hareketleri esnasında yukubulmuşur. Rıhtımlar, depolar ve gemiler (Sonu sayfa 3 sütun 6da)

Suriyede galeyen

Türkiyede alınan tedbirler Suriyede derin tesirler husule getirmiş

Kahire, 2 (a.a.) — Beyruttan gelen haberlere göre, İngilizler ve Yunanlılar tarafından İtalyanlara karşı elde edilen muvafakiyetin hasıl ettiği gevş ve beyecan makamları müşkül vaziyete sokmaktadır.

Suriyede ki Fransız fevkalâde komiseri Fuauz halkın, Pétain hükûmetine sadık kalmasını ısrarla isteyen yeni bir beyanname neğretmiştir.

Bu beyanname ezcümle denilmektedir: Fransız kanını akıtan taarruzun hatırasını kalbimizde daima saklıyoruz. Fakat bugün de

Rumanyada karışıklık devam ediyor

Alman askerleri Bükreşte bir geçit resmi yaptılar

Londra, 2 (a.a.) — Times gazetesi yazıyor: Bükreşte alınan haberler, Rumanyadaki vaziyetin müdhiş anarşi içinde olduğunu ve herşeyin beklenileceğini gösteriyor. Bükreş muntakasında demir muhafızların Codreanu'ya taraftar zümresiyle Transil (Sonu sayfa 3 sütun 4 de)

TÜRK - RUMEN ticaret anlaşması

Karşılıklı olarak satılacak malların miktarını yazıyoruz

1 Teğrisievvel 1940 tarihinde meriyete giren Türk - Rumen ticaret anlaşması ile iki memleket arasında kililing esnaslarına göre karşılıklı olarak satılacak malların miktar ve nevelerini yazıyoruz.

Bu anlaşmaya göre Rumenler memleketimizden 11 milyon liralık pamuk, 400 bid liralık palamut, 1 milyon (Sonu sayfa 3 sütun 4 de)

Harb Vaziyeti

Uzakşark hâdiseleri

Yazan HİKMET ILGAZ

Üç senedir müzmin bir hastalık haline gelen Çin - Japon ihtilâfı birdenbire nazarı dikkati celbeden safhaya girdi. Japonlar büyük devletlerin bir hayat, memnat mücadelesiyle meşgul olmalarından istifade ederek Pasifikteki vaziyetlerini kuvvetlendirmeye çalışıyorlar. Hindi Çini Rumanya vaziyetindedir. Japon kara ve hava kuvvetleri lüzumlu stratejik noktaları işgal etti. Merkezi idare olan Saygon hakkında yeni taleplerde bulunuluyor. Müstemlekenin zaten zayıf olan müdafaa kuvveti Siyam ihtilâfı körüklenmek suretiyle Japonlar için zararlı olmak ihtimalinin önüne geçilmiştir. Binaenaleyh bu meselede Japon tarihi emelleri tahakkuk etmiş gibidir.

Önümüzdeki aylarda dahili vaziyeti, asayiş tanzim bahanesiyle mevcut işgal kuvvetleri arttırılacak velhasıl benzete benzete ismi konacaktır.

Şimdi sıra Holanda Hindis (Sonu sayfa 2 sütun 3 de)

Yunanlılar ELBASANA yaklaşıyor

Havaların bozuk gitmesi İtalyan tayyarelerine faaliyet imkânı vermiyor

Londra, 2 (a.a.) — Londranın salâhiyetli mahfillerinde bugün şu ci-het tebarüz ettirilmektedir ki, bir ay İtalyan - Yunan harbinden sonra mütearrızlar şindi her tarafta hü-cumlara maruz vaziyettedir ve se-bebiyet verilmeden vaki bir istilâ ile başlayan harb Arnavutlukta mukabil bir taarruz haline gelmiştir.

Yunanıstandan halen sahil bölgesinde dahi İtalyan yoktur. Yunan plânının bîdayetinde bilhassa Selâniği korumak maksadile tedafül olduğu nazarı itibara alınır bu vaziyet çok enteresandır. Bugün bu cephedeki mukabil hücumlar pek ziyade muvafak olmakta ve düşman Arnavutluk dahilinde, Pogradecden 40 kilometre mesafeye sürülmüş bulunmaktadır.

Şimaldeki Yunan muvaffakiyetinin anahtarı hiç şüphesiz üç yolun birleşme noktası olan Görice'nin zaptıdır:

1 — Florina üzerinden Yunanistan yolu,
2 — Elbasan üzerinden orta Arnavutluk yolu,
3 — Manastır üzerinden Yugoslavya yolu.

Yunanlılar ilerliyorlar

Londra, 2 (a.a.) — Arnavud - Yu-

(Sonu sayfa 3 sütun 5 de)

Meclisin dünkü içtimai

Ankara, 2 (a.a.) — Büyük Millet Meclisi bugün doktor Mazhar Geremen başkanlığında toplanmıştır. Celsenin açılışını müteakib ta-bâbet ve gıta batı sanatlarının tarzi icrasına dair kanuna ek lâyiha'nın görüşülmesi hakkındaki Başvekilat tekeresi okunmuş, Ankara şehri imar müdürlüğü ile inhisarlar umum müdürlüğünün 1937 yılı hesabı kati-sine aid kanun lâyiha'larını kabul eylemiştir.

Meclis yine bugünkü toplantısında askerî memurlar kanunun dördüncü maddesinin tadiline, devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair kanuna bağlı bir numara bütçesinde Maarif Vekâleti kısmında tashihat yapılmasına ait kanun lâyiha'larının da birinci müzakkerelelerini yapmıştır.

Meclis gelecek toplantısını çarşamba günü yapacaktır.

Silâh altına alınacak ücretli memurların maaşları nasıl verilecek

Ankara 2 (Hususi) — Meclise gelen bir lâyiha'ya göre seferberlikte fiili hizmet haricinde silâh altına alınan devlet memurlarına bîreme dahil ücretli memurların maaş veya ücretler miktarının yarısı kendilerine veya ailelerine verilecektir. Meclis yirmi liradan dün olamaz. Askerî rütbe ile alınanların rütbelerine göre maaş tutarı vazifelerinin maaş ve ücret miktarlarından noksan olursa aradaki fark mensub olduğu dairesi tarafından tesviye edilecektir.

ÇOLAK MOLLA

Tarihin eşini kaydetmediği en büyük pehlivan

Koca Yusufu ve Adalı Halili yenen bu hârikulâde pehlivanın hayatını yakında M. Sami Karayelin kalemile gazetimizde okuyacaksınız.

Ekmek fiyatları 30 para arttı

Bu sabahattan itibaren ekmek 12 kuruş 10 paraya satılacak

Belediye İktisad Müdürlüğünün teklifi üzerine, belediye daimi encümeni ekmek fiyatlarına yeniden 30 paralık zam kabul etmiştir. İktisad Müdürlüğünün esbabı mucibesinde zamma, imaliye ve nakdiye ücretleriyle bugünkü fiyatlarında görülen tereffü sebebi gösterilmektedir.

Toprak Mahsulleri Ofisi bir kaç gündünderi şehrimize ekstra yumuşak un vermektedir. Bu un şimdiye kadar verilen unlardan kalite itibariye daha mükemmeldir. Tabiidir ki bu unla yapılan ekmeklerin kalitesi de yüksek olacaktır.

Belediye bu kalite yüksekliğinin herhangi bir hile veya ihtikâr sebebiyle ortadan kalkmamasını temin için fırınlarda ve değirmenlerde sıkı bir teftiş ve müraabe yapacaktır. Müraabe esnasında değirmenlerden un ve fırınlardan ekmek nümuneleri alınarak belediye kimyanesinde tahlil oluncaktır.

Ekmek fiyatlarına zam kararı bu sabahattan itibaren tatbik olunacak ve ekmekler fırınlarda 12.25 kuruşa satılacaktır.

BULGARLAR NE İSTER?

Ayastafanos muahedesi verdiğini Berlin muahedesi alınca Makedonya ve Trakya komiteleri kuruldu!

YAZAN: A. N. K.

Ayastafanos muahedesiyle Bulgaristanın hayalini dahi aşan ve garbe Sar dağna, Şarkta Karadenize, şimalde Tuna nehrine ve cenubda Adalar denizine dayanan idarî muhtariyetle sahip büyük bir Bulgar beyliği yaratılmıştı. Bulgaristanı zaman zaman "Çarigrad! Çarigrad!", diye sar'alara tutulmuş gibi feryad ettiren ve onu kaç defa belâdan belâyâ sürükleyen, kendisi için felâket kaynağı olan bu Ayastafanos muahedesidir.

Bulgaristanın başına ne gelmişse, hep, bir an kendisine verilen ve müteakiben istirdad edilen bu Ayastafanos muahedesinin çizdiği harita yüzünden gelmiştir.

Ayastafanos muahedesini, Bulgarın toprak ve nüfus zaruretlerinin değil, fakat Balkanlara hâkim olmak isteyen Çarlık Rusyasının siyasi emellerinin bir neticesiydi. Fakat Bulgaristan o emeller bakımından verilen şekil, Çarlık Rusyasının Balkanlarda bu derece kuvvetlenmesini istemeyen İngiltere ile Vardar ovasından Selâniğe

inmek istediği için Makedonyanın Bulgar eline geçmesini istemeyen Avusturya - Macar imparatorluğunun işine gelmedi. Beynelmîl ihtilâfların gergin safhalar göstermesi üzerine Almanya araya girerek Berlin kongresi aktedildi.

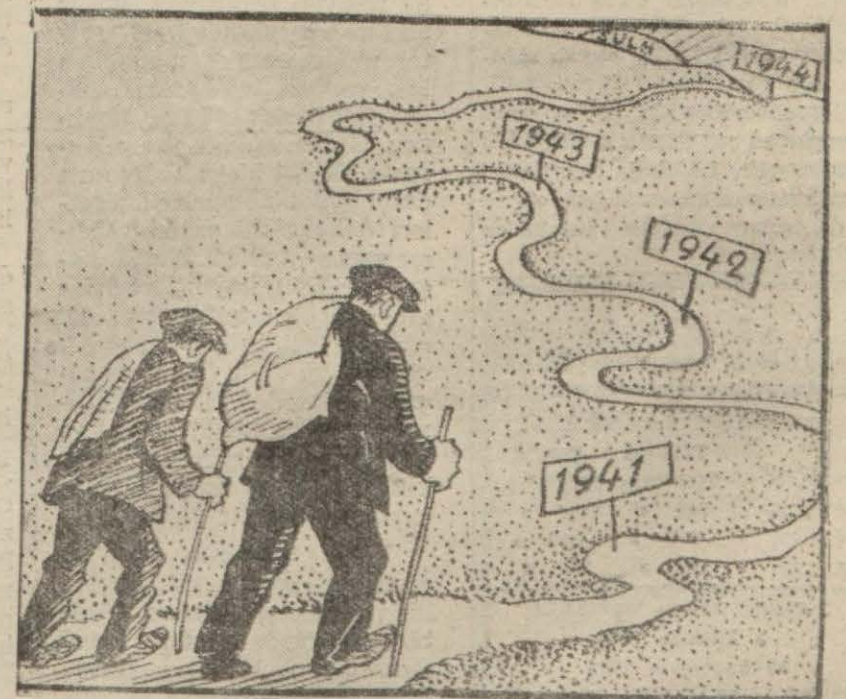
Berlin muahedesini uzun müzakerelerden sonra Bulgaristanı Tuna ile Balkanlarda küçük bir beylik haline getirdi. Cenubi Bulgaristana Şarkı Rumeli adı verilerek Hristiyan bir umumi valinin idaresine verildi. Dobruca da bu esnada ki Rumanyaya bırakıldı. Pirut, Nis, Varna, Leskovik, Zaycar gibi garb toprakları da Sırbistana ilâve olundu.

İşte Bulgaristanın ümidleri, inkisarı ve sonradan ardı arkası kesilmeyen istekleri hep bu (Sonu sayfa 4 sütun 1 de)

SABAHTAN SABAH: Harbin sonu

daha çok uzaklarda

3-4 yıl sonra için İngiliz hazırlıkları

— Daha çok gidecek miyiz?
— Öyle görünüyor.
— Eyvahlar olsun, bende nevale şimdiden tükenmiş!

1941 yılına girmek üzereyiz. Böylece 1939 da başlayan harb 1940 yılına tamamlanmış olacaktır. Günler, haftalar, aylar, yıllar geçiyor ve harbin sonu görünmüyor. Bu sonun henüz pek uzaklarda olduğuna şiddetle şüpheleniyor. İngiliz Besvekilî tam iki ay evvel söyledi-

ki bir nutukla demisti ki: «1943 ve 1944 senelerini ve mezkûr senelerde hareket ettirebileceğimiz ve Okyanuslarda hareket ettirmek mecburiyetinde kalacağımız tonilâto-ların programını düşünmemiz lâzımdır. Düşünme eğer o zamana kadar (Sonu sayfa 2 sütun 7 de)

Vali Doktor Lütfi Kırdar

Dün geceki yangın Yeşildirekte üç fabrika tamamile yandı

Dün gece Yeşildirekte büyük bir yangın olmuş, bir ara bütün bu semti tehdid edecek bir mahiyet gösterdikten sonra itfaiyenin cidden fedakârane çalışması neticesinde üç fabrika yan-

dığı halde söndürülmüştür. Yangın tam saat 19.57 de Beyazid kulesi tarafından görüldüğü itfaiye haber verilmiştir. İtfaiye yangın yerine geldiği zaman (Sonu sayfa 3 sütun 3 de)

Işıkların maskelenmesi işi İzmit fabrikasının İmal ettiği siyah kâğıtlar geldi

«Hava taarruzlarına karşı ışıkların söndürülme ve maskelenmesi nizamnamesi» nin tatbikatı dün akşam da muvaffakiyetle devam etmiştir.

Belediye, vilâyet ve emniyet müdürlüğü tarafından dün akşam muhtelif muntakalarda teftişler ve tetkikler yapılmış, evvelki akşam yapılan ihtar ve tebligatların tatbik dercesini müşahade olunmuştur. Bunun neticesinde yeni bazı hatalar tesbit olunmakla beraber vaziyetin sayını memnuniyet olduğu görülmüştür.

Tayyareler tarafından yapılacak teftişler

Diğer taraftan İstanbulun maskelenmesinin bir defa daha havadan tayyarelerle vasıtasıyla tetkik olunması kararlaştırılmıştır.

Tayyareler tarafından teftişlerin bu akşam yapılması muhtemeldir. Bu teftişler neticesinde havadan tesbit olunacak hatalar ve ziyadar noktalar vilâyetle bildirilecek ve bunların önüne geçilmesi için ayrıca tedbirler alınacaktır.

(Sonu sayfa 3 sütun 4 de)

HİNDİSTANA DAİR

Akşam saat dokuzda Delhiye vâsil olduk...

Bir el pencereyi vurdu, eğildim. Uzun boylu bir İngiliz tren memuru bir şey isteyip istemediğini sordu. Bombaydaki ev sahibimin yolda bana mukayyet olmasını teblih ettiği bir memur.

Belki havayı yırtan "Hindu" çayy.. Müsliman çayy.. seslerinin tesiriyle, birdenbire kendinde kendine: "Hind muammamını halletmek için lazım gelen üç anabardan birinin İngiliz olduğunu unutma!", dedim. Orada var olduklarını bile unutmuş İngilizleri bana hatırlatan bu memur, yavaş sesle konuşan sakın bir adamdı.

Hocamın çocukluğunda bana tarif ederken her biri bir "Cengiz Han", kadar kadir görünen İngiliz bu muydu? Üç köşeli Hindistan zavıyesinin bu mühim köşesi ne kadar az göze çarpyordu? Fakat, Hindistan muadelesine ne zaman bakarsanız onun Hindu + Müsliman + İngiliz olduğunu derhal görürdünüz.

Dalısım. Işıkların yanmasından uyandım, gözlerimi açtım. Karşımdaki kanapenin üstüne kırmızı sarıklı bir adam eğilmiş. Yatak yapıyor. Arkasında zayıf bir kadın ayakta duruyor.

Hindistanda ister misafir, ister yerli olsun, herkes nereye giderse gitsin, mutlak yatağını beraber götürür. Yataklı vagon demek sadece geniş bir kanape demektir. Bombaylı ev sahiplerim bana hemen bir yatak tedarik etmişlerdi. Burada hali vakti yerinde olan her kadın mutlak bir hizmetçi ile seyahat ediyor. Tabii çok yeni, daha doğrusu inkişaf hareketi içinde olanlar bu âdete riayet etmiyorlar. (1) Bundan dolayı vagon arkadaşlarımız sarı giymiş olmasına rağmen oldukça muhafazakar bir muhitte geldiklerini anladım. Onun hakkında doğru olarak tahmin ettiğim şeylerden biri de "Parsi", (2) olmasaydı.

Sabahleyin gözümü açtığımda arkamda yatağın içinde oturmuş saçlarını tanyor - du. Hind kadını umumiyetle uzun saçlı oluyor ve nadiren keşiyorlar. Beni merakla süzüyordu. Her halde yabancı olduğumu anlamış, fakat ne cins insan olduğumu tahmin edememişti.

"Good morning, .."
"Good morning, .."
"Akşam sizi uyandırdık mı?.."
"Zarar yok.."

Biraz durdu. Sonra nereden geldiğini sormaya başlamadan kendim kim olduğumu anlattım. Hakikat Parsi idi. Rapcotana civarındaki istasyonlardan birinin sefinin karışığı. Hayli tahsil görmüş, zeki ve müteccesi bir kadındı. Çocuğu olmadığı.

(1) Sori, aslen Parsi kadınlarının kıyafetidir. Fakat, bugün hemen bütün şehir Hinduları ve kaç göç terkmiş müsliman kadınlarının ekseriyetinin kıyafetini teşkil eder. Hindistan "Seri" yi kadınların millî kıyafeti diye kabul etmiş sayılır. Bu, altı mefrâk yekpare bir kumaşın etek ve baş örtüsü olarak sarılmasından ibarettir.

(2) Madam Corbett Aahby, siyasi bakımdan en çok tanınmış "feminist"lerden biridir. İstanbul beynelmîl kadın konferansına da delegeler olarak gelmiş, bizim gazeteler kendinden çok bahsetmişti.

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ		Türkiye	Yabancı
GENELİK	1400 Krg.	2700 Krg.	
6 AYLIK	750 »	1450 »	
3 AYLIK	400 »	800 »	
1 AYLIK	150 »	300 »	

3 Birinci Kânun 1940 SALI
3 Zilkade 1359
30 Senteğin 1356
Gün 337 Ay 12 Yıl 940 - Kasım 26

Gün	Öğle	İkindi	
3.26	8.23	9.46	Ezani
8.07	13.04	15.28	Vasati
Akşam	Yeni	İmsak	
12.00	2.38	13.41	Ezani
17.41	19.19	6.23	Vasati

DİKKAT

"Yeni Sabah" a gönderilen yazılar ve evrak nezdinde teslim edilmesinde olunmaz ve bunların kaybolmalarından dolayı hic bir mesuliyet kabul edilmez.

HALİDE EDİB

No. 6

İçin evde çok sıkılıyordu. Bundan dolayı arada hizmetçisini alırlar bir seyahat yapıyorlardı. Bundan kocasının muasır fikirlerine taraftar bir adam olduğunu anladım.

"Bu defa Karşı kadın konferansına gittim. Seyahat on beş gün sürdü..", dedi. Beynelmîl kadın konferansı o sene Karşıda olmuş, Avrupadan, bilhassa İngiltereden kadın delegeler gelmişti. Madam Ashby (3) ile Maude Roydon,, (4) da vardı.

"Aza mısınız?..", diye sordum..

"Hayır, dedi, fakat merak ettim, içtimaları açık oldu. Gittim gördüm.."

Bu iki kadını İngiltereden biraz tanıdım. Beynelmîl dostluğa, sulhe, bilhassa kadının umumi hayatta mühim rol oynamasına samimiyetle taraftarlardı. İkisi de Hindistan kadınlığına İngiliz kadınlığının dostluğunu getirmişlerdi. Hitabet ve belâğati ile meşhur olan Maude Roydon'un bir kısmı iyi tesir yapmakla beraber sol taraflı temsil edenler kendisini hayli acı itirazlarla hırpaladığını öğrendim. Arkadaşım bir kaç saat içinde Karşı konferansının insanı tarafını biraz karikatürlleştirerek canlandırdı.

Rapcotanaya gelince, büyük bir âlaka ile etrafımı tedkid ettim. Çünkü "Rapcot", deyince Hind tarihinde kahramanlıkla ilişkilendirilmiş bulmuş bir halk akla geliyor. Müslimanların istilasına karşı en çok mukavemet edenler onlar olmuştu. Bir defa hattâ mağlûb oldukları zaman teslim olmamak için iki bin hane halk, kadını ve çocuğu ile evlerine ateş vermiş, yamışlar. Fazla olarak Rapcot,, ismi taşıyan resim mektebinin yarattığı tarz beni çok âlâkalar eder. (Arkası var)

(3) Maude Roydon en meşhur İngiliz kadın vâzirdir. "Papaz" demiyorum. Çünkü kuvvetli hristiyan olmasına rağmen çok liberaldir. Londra'da vâzirdiği vakit yer bulmak hemen mümkün değildi.

(4) Müsliman nasıyonalistler, bilhassa Gandhi taraftarları onun ismi taşıyan beyaz bir bere giyiyor. Doktor Ensarın ve Cevahir İslâ Mehru'nun resimde başlarındaki bere Gandhi beresidir.

Manifaturacıların hava kurumuna yardımları

Yurdun müdafaası bakımından en mühim ve millî vazifeyi üzerine almış olan Türk Hava Kurumuna yardımda bulunmak üzere şehrimiz manifaturacı tüccarlarından müteşkil bir grup faaliyete geçmiştir. Manifatura tüccarları birliği reisi bay Remzi Avundugun başkanlığı altında toplanan grup, şehrimizdeki bütün manifatura tüccar ve komisyoncuları tuha-fiyeci ve hazır elbiseci gibi zevatı da Hava Kurumuna yardıma davet etmektedir.

Dünyanın bugünkü karanlık vaziyeti karşısında huzur ve refahla yaşadığımız aziz topraklarımızın müdafaası için yapılan bu hareket cidden en yüksek takdire layıktır. Malum olduğu üzere Kuruma Devlet idare kadrosuna dahil bütün memurlar kudretleri dahilindeki azami yardımı yapmaktadırlar. Hattâ hamal, arabacı, kayıkçı ve saire gibi küçük esnafın bile Kuruma karşı gösterdikleri âlaka ve bağlılık göz önüne alınacak olursa değerli manifaturacılarımızın kendi şeref ve haysiyetleriyle mütenasib şekilde azami yardımda bulunacaklarına şüphe yoktur.

Yeni teşekkül eden bu grup meslektaşlarını bugünkü varlıklarının yalnız yüzde biri nisbetinde yardıma davet etmektedir. Fakat yukarıda da yazdığımız veçhile biz tüccarlarımızdan daha yüksek hamiyet nümünelerini göstermelerini beklemekteyiz.

Gruba bay Remzi Avunduk, Sabetay Benarditti, Rahmi Köseoglu, Salih Çizmeci, Simon Brod, Yerusalim, Ferid Bursa, Mahmud Gürani, Sadi Tamer, Mihal Nikolaidi, Rifat Edin, Remzi Tatari, Jak Perahya, Ali Malta, Agop Narhyan, Hayk Kazancyan, Marko Varon, Jozef Politi,

HER SABAH

"Yeni nizam,, ve Rumanya

Rumanyada son hafta içindeki kanlı hâdiseler tamam 2000 Rum vatandaşının hayatına mal olmuş.

Galeyanın henüz yatışmadığına göre bu rakamın bir hayli daha yükselmesi de imkân ve ihtimal dahilindedir.

Mihver matbuatının ballandıra ballandıra bahsettiği "yeni nizam,, Rumun topraklarında teessüs eder etmez talihsiz komşumuzun arzettiği hazin manzara karşısında kalbimiz sızlamakla beraber "yeni nizam,, hakkında yalnız Rumyanın değil, bütün Balkan devletlerinin gözlerinin faltaşı gibi açıldığında artık kimsenin şüphesi kalmamış olsa gerektir.

Bu misaliden sonra herhangi bir devlete:

— Yeni nizamı dahil olun!

Nasihatini verecek baba dostlarına o devlet büyüklerinin pek haklı olarak:

— Başka kulunu çırak buyur!.. dan başka bir cevap vermelerini intizar edilebilir mi?

Bu gidişle insan beddua edeceği bir ülkeye:

— İnsallah şu topraklarda "yeni nizam,, görürüm, diyecek ve şayed duası müstecab olursa, o ülke hapi yutmuş olacaktır.

A. Cemaladdin Saraoğlu

HARB VAZİYETİ

Uzakşark hâdiseleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

tanına gelmiştir. Burada da meşhur bir David hoca peyda oldu. "Tegrisanide güya bir Japon sanayicisinin karısı bir Hollanda polisi tarafından dövülmüş, Bangongda bir berber dükkânına çekilen Japon bayrağı yakılmış, Japon hükümeti bu hâdiselerin sebebinin Felemenk Hindistanından sorulması mecburiyetinde kalmış. Bunların delâlet ettiği mâna malumdur.

Hollanda Hindistanının bu gibi nâhoş hâdiselere meydan vermiyecek vaziyete getirilmesi için (?) Çin işine sür'atle nihayet vermek icab ediyor. Japonlar Mangoku teccirüsünü Çin'e tatbika başladılar. Kendilerine müzahir olan Vancingvey idaresinde bir hükümet kurdular. Bittabi bu hükümet biraz sonra Japonlarla tecavüzü ve tedafii bir ittifak akdedecek, mütefikinin düşmanını kendi düşmanı bilecek, seferberlik yapacak, ordular toplayacak ve bu suretle Çin - Japon ihtilâfı dahilî muharebe seklüne girecektir. Müstemlececilik buhranının cihan gümül reçetesi budur.

Meselenin sayanı dikkat olan ciheti Nankin hükümetiyle yapılan anlaşmada antikomin - tern zihniyetin tekrar ortaya çıkmasıdır. Üçüzlü pakt imza edildiği zaman efkârı umumiye bu pakti antikomininternin hortlaması şeklinde telâkki etmiş, fakat üç âkid de bu hususlarda propagandaların yersiz olduğunu ilân etmişti. Nankin hükümetine teklif edilen şartlar gösteriyor ki bu müteale haksız değildir.

Demek Japonya Asyada kurulaçak yeni nizamda komintern mezhebe müsaade etmiyeceğini ve bununla daima mücadele halinde kalacağını resmî bir âfîza ifade etmiş oluyor.

Mihver harbi kazandığı takdirde Sovyetlere verdiği teminata sadık kalırsa Rusya da Ural dağılarının şarkında başka, garbinda başka bir rejim hâkim olması icab edecek, bunun imkânsızlığı meydandadır.

Üç senedir devam eden Çin - Japon ihtilâfında maksadın ancak bugün ilân edilmesi çok mahallidir. Anlaşılan Mihver devletleri Sovyet müzaheretini temin edebilmek mülahazasıyla maksadlarını bugüne kadar gizlemişler ve yoldaş Molotofun Berlin seyahatinde Rusyayı kendi emellerine âlet edemeyince yüzlerinden maskeyi çıkarmakta mahzur görmemişlerdir.

Kinacıyan, Kâzım Nâmi Erdin, Hâdi Nasir, İzzet Kaldam, Naci Atabey, Fahri Bîrol ve İbrahim Şevket gibi güziye tüccarlarımız dahil olmaktadır. Harekete geçmiş olan grubun memleket için hayırlı ve faydalı hizmetler görmesini dileriz.

ŞEHİR HABERLERİ

Şehir Meclisinin dünkü içtimalı

İmar pîlânının tasdikî mu-nakaşalara sebep oldu

İstanbul Şehir meclisi dün Reis vekili Faruki Derelinin riyaseti altında toplanarak ruzmanesinde mevcut meseleleri müzakere etmiştir.

Beyazid, Süleymaniye, Aya-sofya meydanları ile Azapkapı - Karaköy, Tophane - Karaköy, ve civarı pîlânlarının tasdikî uygun görüldüğüne dair nafia ve muhtelif encümen mazbatalarını müzakeresi esnasında âzadan Hamdi Bütün söz alarak İstanbul limanının Yenikapıda tesisi kararlaştırılmış olduğuna göre şehrin iş sahalarının nerede ve nasıl yapılması lazım geldiğini, Galatada ve Karaköyde bir çok meydanlar açılarak binaların ziyatına sebep olmasının doğru olup olmadığını sormuş.

Belediye imar müdürü Hüsnü bu suallere mukni cevaplar vermiş ve bunlardan sonra mazbatalar kabul olunmuştur.

Şehir meclisi zabıta belediye talimatnamenin encümeninden çıkan hamamlara aid maddelerin müzakeresini de yaptık - tan sonra bugünde toplanmak üzere dağılmıştır.

Asker ailelerine yardım yarın başlıyor

Asker ailelerine yardım için tahsisat temin etmek maksadıyla belediye muhtelif fasillardan yapılan 40 bin lirahlık münakale kararını Dahiliye Vekâletine tasdik ettirmek maksadıyla belediye muhasebe müdürü Muhtar Acar dün akşam Ankaraya gitmiştir. Dahiliye Vekâletinin tasdikî muhasebe müdürü tarafından telefonla bugün belediyeyle bildirilecek ve yarın sabahdan itibaren asker ailelerine yeni şekilde yardıma başlanacaktır.

Belediye muhasebe müdürü aynı zamanda pasif korunma itfaiye teşkilâtında çalışacak vatandaşların tehzizatları için bina vergilerine yüzde 10 nisbetinde zam yapılacak toplanması düşünülen 320 bin lirahlık yardım kararını da vekâlete bildirecektir.

Pil muhtekirleri

Fiyat mürakabe komisyonu pil ihtikârı yapan iki kişiyi adliye vermiştir. Bunlardan biri Yeniceami caddesinde 78 numarada Kırkor Şahinyandır. 15 kuruşluk pilleri 40 kuruştan satmaktadır. Diğeri de Beyoğlu Çakmaklımescid 20 numarada Boerle Vanon'dur. 15 kuruşluk pil 45 kuruşa satmaktan suçlu olarak müddeiumumiliğe verilmişlerdir.

Mülkiyenin senei devriyesi

Mülkiyenin tesisi senei devriyesi her yıl olduğu gibi bu sene de 4 kânunvevvelde Mülkiye - ler tarafından kutlanacaktır. Bu münasebetle Parkotelde saat 8 de bir ziyafet tertib edilmiştir.

Küçük esnafın bakır ihtiyaçları

Etibank küçük esnafın ihtiyacı olan bakır miktarını tesbit etmektedir. Bu esnafın faaliyetini inkıtaş uğratmak için banka elde bulunan bakırlardan ihtiyaca göre tevziatta bulunacaktır. Ancak mevcut bakır stokları büyük talepleri karşılayamayacak olduğu için ihtiyaçlarını bildirecek esnafın fazla taleplerde bulunmaması âlâkâdârlara bildirilmiştir.

SPOR:

Boks müsabakaları

Beyoğlu Halkevi spor kolu tarafından tertib edilen boks müsabakalarının dün gece ilki yapılmıştır. Altmış müteavviz boks azaları arasında yapılan bu seçme müsabakalarının ilk gecesinde alınan neticeleri veriyoruz:

Maçlar 3 devre, 2 dakika olmak üzere yapılmıştır. Birinci maç: 56 kiloda: Ahmed Teyfik sayı hesabı Galib; 60 kiloda: Muzaffer Kemalle berabere; 60 kiloda: Cahid Mehmede sayı hesabı Galib; 61 kiloda: Niyazi Muzaffere sayı hesabı Galib; 65 kiloda: Refik - Bahri berabere; 68 kiloda: Semih Popodopolov ikinci raoundda mağlûb etmiştir.

OKUYUCU DİYORKİ:

Fakir köylülere böyle vergi biçilir mi

"Mehmed Ali Eren, İbrahim Davar, Ali Yaman, Mustafa Çakıcı" imzalı bir mektupla müşterek bir mektupta deniyor ki:

"Bizler Karaisalı kazasına bağlı Kaledağı köyü halkından dört köylüyüz. Mevkiimiz taşlık ve ziraate elverişli olmadığından odun, kömür, ve kereste imalî işlere meşgul bulunmaktayız. Bunları kendi hayvanlarımızla pazar yerine götürüp satarak çocuk ve çocuğumuzun nafakasını temin etmekteyiz. Bu maksadla 377 yılında orman dairesinden verişen üçer metrekâbi kereste almaktığımız hakkındaki ruhsatnameden bu suretle istifade etmekte iken Karaisalı maliye dairesince her birimiz için 144 der liralık kazanç vergisi tahakkuk ettirilmiştir. Kanunî istisnâyetimizi ileri sürerek her ne kadar itiraz eyledik ise de mevcud mal ve mülkümüzü haciz yöle ve hattâ bizi hapis ile lobar ederek alacaklarına dair cevabda bulunuldu. Mal müdürlüğü ise ancak vergi mikdarının yarısı yarıldıktan sonra müracaat ve itirazımızın teklif edileceği cevabla mukabele etti.

Halbuki 2395 sayılı kazanç vergisi kanununun 3 üncü maddesinin 13 üncü fıkrası ve 90 numarasındaki izah ve 148 seri numaralı umumî tebliğ hükümleri münferaten ve 3111 numaralı orman kanununun muvakkat 7 inci maddesinde "İştirâ ettikleri ağaçlardan imal ettikleri mahrukatı dükkân amaçsızın satan köylülerin kazanç vergisinden istisna edilirdiği" açık ve sarıh olarak yazılı bulunduğunda halde mahlum haciz yöle ile ödelilmeye mecbur tutulduğumuz bu gayri kanunî surette tahsil edilen verginin terkinin cihetine gidilmesi hususunun teminini ve âlâkâdârların dikkat nazârlarını çekmemizi dileriz."

YENİ SABAH - Yerinde gördüğümüz bu şikâyet Maliye Vekâletinin ehemmiyetle dikkat nazârlarına koymakla iktifa eyleriz.

Seyhan sedlerinin tamir ve islahına başlanıyor

Seyhan sedlerinin tamiri için çiftçi birliği tarafından Nafia Vekâletine vaki müracaat müsbet netice vermiş ve Adana su işleri müdüriyeti emrine bu iş için 8000 lirahlık bir tahsisat gelmiştir.

Bu günlerde tamirata başlanacaktır. Fenni hazırlıkları yapmak üzere mühendis Bay Behçet, Yarbâşından itibaren sedlerin tamir muhtaç noktalarını tedkike başlanmıştır.

Seyhan sedlerinin tamiri işine muvazi olarak, Ceyhan tugyanlarının da çok zarar verdiğini nazarı itibara alan Çiftçi Birliği, Ceyhan nehrinde de bazı islahat yapılmasını Nafia Vekâletinden rica etmiştir.

Meselenin fenni cebhesini tetkik etmek üzere su işleri mü-

Millî Müdattaa vekili şehrimizde

Millî Müdattaa Vekili Saffet Arkan dün sabahki Ankara ekspresiyile şehrimize gelmiş - tir.

Vekil Haydarpaşa garında vali ve belediye reisi doktor Lutfi Kırdar, Orfi İdare Komutanı korgeneral Ali Rıza Artunkal, İstanbul Komutanı general İshak Ayni ve general Kemal Koçer tarafından karşılanmıştır.

Millî Müdattaa Vekilimiz bir kaç gün şehrimizde kalacaktır.

MAARİFDE

Mekteplerde yeni ders saatleri

Dün sabahdan itibaren bütün ilise, orta okul, ve ilk okullarda yeni ders saatinin tatbikiye başlanmıştır.

Diğer taraftan İstanbul vilâyetine mülhak kazalarda ilk okulların ders saatleri hakkında Maarif Müdürlüğü bütün kaza maarif müdürlüklerine bir tamim göndermiştir. Bu tamime nazaran her kaza kendi şahas dahilindeki ilk okulların yeni mesai saatini kendi tayin edecektir.

Ayrıca ekalliyet mekteplerinin mesai saatlerinin farklar gösterdiği nazarı itibara alınarak bünlerdiki tahdid için hususi bir program hazırlanmaktadır.

Namık Kemal'in 100 üncü yıldönümü

Büyük Vatan şairi Namık Kemal'in doğumunun 100 üncü senesi münasebetiyle 21 Birincikânunda her mektebe merasim yapılacaktır. Bu münasebetle Maarif Vekâletinden şehrimiz Maarif Müdürlüğüne yeni bir tebliğat gelmiştir.

MÜTEFERİK

İktisad Haftası hazırlıkları

12 birinci kânun iktisad haftası hazırlıklarına Ankarada, şehrimizde ve bütün memleketlerde devam olmaktadır. İktisad haftası mutad olduğu üzere Başvekîl Doktor Refik Sayda - mın bir nutkuyla açılacaktır.

Her mektep iktisad haftası hakkında bir hafta devam edecek hususi bir program hazırlıyacaktır.

Hizmete giren 700 vagon

Münakalat Vekâleti muhtelif istasyonlarda muattal bulunan 700 vagonun kullanılır bir hale gelmesi için tedbirler almışlardır.

Bu vagonların muhtacı tamir olanları derhal fabrikalara sevk olmaları tamir olunacaklar ve servise çıkarılacaklardır. Bu suretle demiryollarımızda hissedilen vagon ihtiyacı kısmen önlenmiş olacaktır.

düğü yüksek mühendis Hikmet Tutar, mühendis Behçet ve Çiftçi Birliği idare heyetinden bir mümessil dün Ceyhan nehrinin Çotlu muntakasındaki alcamunda tedkiklerde bulunmuşlardır.

Karısı vefasızmış!

Hesab başına oturunca biçareyi delik deşik etmiş?

Dün altıncı asiyce ceza mahkemesinde karmakarışık bir davaya bakıldı. Esas suç biçareyi alarak, yaralayarak suçlu Güreba hastahanesinde si - vaci İsmail Ravnak, davacı ve yaralı iş Şehriminde oturan İsmailin karısı Mersiye Ravnaktı.

Suçlunun ifadesine ve kendini müdafaa tarzına göre hâdise şudur: Mersiye vefasız bir kadındır. Kocasına sadık değildir. Birçok erkeklerle kolkola ötede beride gezer, gayri meşru münasebette bulunuyormuş. Bunun için İsmail mahkemeye müracaat ederek karısının bu çirkin halinden dolayı boşanmak istemiş, fakat Mersiye'nin gayri meşru münasebatı sabit görülmemiş. Bunun üzerine bir gün akşam üzeri Mersiye'yî Fatih parkında çalıştığı fabrikanın ustalarından Salih ile kolkola gezerken görüp polise tesbit ettirmiş.

Salih usta: — Biz fenalık için değil; Mersiye'yî işden çıkardılar, O - na yeniden iş bulmak için konuşuyorduk, cevabı ile kendilerini temize çıkarmıştı.

Fakat İsmail Ravnak buna mim koymuş ve nedense aylardan hattâ yıllardanberi ayrı yaşadığı karısı Mersiye'yî çok kışkırtarak o gece fitil gibi soruşa bir halde kapiya dayamıştı. Biraz sonra da hesabına oturmuşlar. Lâkin Mersiye suçlu olduğu halde (!) bir de kocasına kafa tutmaya başlayınca İsmail Ravnak birdenbire kafası da revnaklanmış.. Çektiği pırl pırl bi - çağı daldırıp daldırıp çıkarak kadmeğiz delik deşik bir halde hastahaneyi göndermiştir.

Mahkeme; karısını delik deşik eden bu kocanın on ay, 26 gün hapis yatmasına ve 1700 kuruş mahkeme haramının da kendisinden alınmasına karar verdi.

İlim Köşesi

Yazan: Prof. Salih Murad Uzdilek

Keşifler, ihtiralar

Elektrikle Lâstik Kaplamacılığı

İnsanlar elektrik şoklarından kendilerini korumak için lâstığe iticiler ederler. Fakat yeni röşerler lâstığe istenilen yerde bulundurmak için elektrikle istifa yoluyla bulmuş - tur. Bu suretle lâstik eşya yapmak için bir takım müzik işlerden kurulmuş oluyoruz.

Bu da ilmi röşerşin faidesini gösteren keşiflerden biridir. Bu yeni röşer eski sanatte inkişaf yaptığı gibi yeni ihtiyaçlara da cevap vermektelidir.

Lâstik eşya, lâstik ağacının usanesi olan lotoles dedikleri lâstik şütünden yapılır. Bu usareden lâstığe kolayca çıkarmak için usuller düşünülmüştür. Lâstik suda müteham - mil değildir. Fakat lotoles ile lâstığın saf veya mütekelek şekilleri suda susansoid olarak butundurulabilir. Kolloide nazaran biraz daha b - yüğü zerrelere nazaran ibaret olan Susansoidler su içinde muallâkda bul - nurlar. Bunlar mahfûl değillerdir. Bazi işler için mahfûl addedilebilir. Sudaki lâstik susansoidleri menfi elektrik hamulesini taşırlar.

Binaenaleyh mahfûl addedilmiş bir elektrolitlen bir elektrik cereyanı geçirdiğimiz zaman küçük lâstik zerrelere (yani Susansoidler) müsbet kutba yani anoda gider. Bu vâdide röşerş yapanların kullandıkları usullün ilk hatvesi budur.

1922 senesinde Nev - Yorkda Kodak fabrikasının laboratuvarında çalışan Sheppard ile Eblit ve Buda - Peşte fabrikalarının birinde çalışan Klein ile Szgyari ayrı ayrı çalışarak saf veya mütekelek lâstığın sudaki Susansoidlerinin elektrik cereyanı ile madden veya seramik üzerine kaplanabileceğini bulmuşlardır. Tipik elektrikle madden kaplamacılığında olduğu gibi.

Bunlardan birinci grup maddenin lâstığe kaplamaya ve ikincisi bu usulle lotolesden lâstik eşya yapmağa muvaffak olmuşlardır.

Bu müşahideler lâstik eşyanın keyfiyetini islah etmek gayesini düşündür - yorlardı. Bunlar fabrikalardaki ki som - ham kaba lâstik fabrikadaki değirmenden keşilince değişiyor, yumuşuyor ve zayıf düşüyor; kimgayer dil - ile söylemek lazım gelirse depolimeze oluyor.

Bunlar yine biliyorlardı ki lâstik ne kadar az ısıtılrsa veya zora getirilirse o kadar dayanıklı oluyor ve volkanizasyon ameliyesi ne kadar düşük sühunetlerde yapılırsa daha iyi cinsden lâstik elde ediliyor. Düşük sühunetlerde volkanizasyon ameliyesi yapılabilmek için akselator denilen (taail edici) maddeler kullanılıyor. Fakat bu maddeler de değirmende karıştırılır. Karıştırma esnasında sühunet yine büyük oluyor ve lâstığın cinsi bozuluyor.

İşte bu zorlukları düşünen bu mütehassıslar lâstığın elektrikle tersib usulüne bas vurmuşlardır. Buna aid tafsilâtı yarın vereceğiz.

SABAHTAN SABAH

Harbin sonu daha çok uzaklarda

(Baştarafı 1 inci sayfada)

teslim olmaz veya yıkılmazsa her halde büyük orduların hareketi için muhtaç olacağımız ticaret ve harb filosunu serbest bırakmalıyız."

Görülüyor ki İngiltere su bir ild yi içinde düşmanlarının sırtını yere getirmek ümidini pek az besliyor ve üç, dört sene sonraki harbler için hazırlanıyor. Yine İngiliz Başvekîli 1940 yılında denizlere hâkim olduklarını 1941 yılında ise havaları hakimiyetini de Almanların elinden alacaklarını söylemişti. Bu yeni hâki - miyet 1941 yılı başında temini kabul olmazsa bu yaz için muhakkak sayılabilir.

Şimdiki halde iki türlü harb manzarasına şahid oluyoruz: Karada ve havada. Karadaki harbe mihyer kendisini müdattaa etmekle ve geri çekilmekte meşguldür.

Havadaki harbe Hitler, İngiltere

BOŞA GİDEN GAYRETLER

YAZAN: İNGİLİZ BÜYÜK ELÇİSİ SIR NEVILLE HENDERSON

TÜRKÇEYE ÇEVİREN

Hüseyin Cahid YALÇIN

- 53 -

İlk defa olarak onu gördüğüm zaman, mantıklı ve realistliği idrakı üzerinde tesir yapmıştı. Fakat zaman geçtikçe bana gittikçe daha gayri makul bir hal alıyor gibi göründü. Lâyetliliğine, büyüklüğüne gittikçe daha çok kanaat getiriyordum. Nihayet Bismarck'ı artık aşığa görmeğe başladım. Hitler Ribbentrop ikinci bir demir şansölye diye tavsif edebirdi ve etti.

Kendisi daha büyük biri olmuştur. O ihtimal ki "bir elinde kılıç, diğer elinde Mein Kampf", bir nevi Muhammed halini almıştı. Elde böyle bir kılıç olma hursacahına ölmünden başka bir had olamazdı. Ömrünün uzun olmayacağı hakkında gerek hususi hayatında gerek alenen muttasıl tekrür eden beyanattı şifa bulamaz bir hastalıktan mustarip bulunduğu sayısına yol açtı.

Fakat ben çok kere bu fikri durup dinlenme bilmez sabır - sızlığımı mazur göstermek için kullandım bir bahane gibi telâk ki ettim. O sabır ile kuvvetli gayet maharetle mezcetmesini bildirdi. Dalma her şey için kavmine ne emrederse onu yapmağa sevk edilebilme kanaatini verecek bir maharet aradı.

Bir diktatör bile kavminin hissiyatını ve arzularını bilme - mektilen gelemez. Hitler dahili propagandasını bu bakımdan pek büyük bir maharetle idare etmiştir. Onun daimi hedefi bütün yaptığı şeylerin doğru ve haklı olduğunu kendisine ve Almanyanın entrikacı ve düşman cenebilerin kurbanı bulduğuna halkı inandırmaktır. Bu cenebilerdir ki onu nefsinin müdafa için bu yolda hareket sevk ediyorlar demek isterdi.

Mein Kampf'da, o zamanlar Ruhr'u işgal altında bulunduran Fransa en birinci düşman sifatiyle kin ve nefrete hedef oluyordu.

Nüfuz ve kudret mücadelesi esnasında, bu düşman U. R. S. S. ve komünistler idi. Sonra, İngiltere bir numaralı düşman oldu. 1938 senesi yazında küçük Çekoslovakya, Reich'in istiklâli tehdit eden en baş düşman haline geldi. 1939 yazında, Lehistan, Almanyanı istila ettiği için, harb olacaktı! Bunu Mr. Chamberlain "Hitlerizmin hasta dürtücü tekiği", diye gayet muvaffakiyetli surette tarif etmiştir. Daima zavallı küçük Almanya fena muameleler görüyordu.

Maamafih, aynı zamanda Hitler Almanlara çok kere kendilerine atfedilen o aşâğılık "Complex", ini unutmalarını daima tavsiye ediyordu. Almanların bütün ırklara karşı üstünlüğü hakkındaki Hitlerin mezhebi ile Almanyanı böyle "Ayaklar altına alınmış zavallı minimini kurban, gibi tasvir etmek âdetini nasıl telif edebildiklerini nazi dostlarına ekseriya sorardım. Onlara benim memleketimden böyle bahsedilmiş olsa isyan ederdim, diyordum. Diğerlerine nazaran daha derin görüşü olması muhtemel olan bir Hitlerin Alman aşağılık "Complex", i hakkında müfrit bir surette ısrarı bizzat kendisinin hâlâ bu hissi beslemekte olmasından ileri geldiğini bana söyledi. Hakkı olması muhtemeldir.

Fakat ben Hitlerin Münihden sonraki aksülâmeleri bahsine avdet edeceğim. Şurası daima hatırdâ tutulmak icab eder ki Hitler idari bir lider değildi. Kavmi üzerindeki nüfuz ve kudret ierarhi olmaksızın ziyade mistik idi. Nüfuz ve kudret mücadelesindeki muvaffakiyetini onların şuuru altındaki düşüncelerinin bir leması ve makesi olmasına şuur altındaki zihnin arzu ettiği, hissettiği şeyi kelime ile ifade etmek yolundaki kabiliyetine borçlu idi.

Bir kere nüfuz ve kudreti ele geçirmeye, halk üzerinde daha ziyade yapılması yahud yapılması icab eden şeyler hakkında oportünist yahud sevkî tabiiyet müstenid hükümlerle tesir yaptı.

Bir çok ahvalde en sağlam taraftarlarının ve ordusunun fikirlerine tamamen aykırı bir surette hareket etti. Maamafih, vukut daima kendisinin haklı olduğunu isbat eylemiştir. Fakat bu, Münih kadar böyle oldu. Orada, ilk defa olarak, muhalif fikir ve mütealeyyi dinle - meğe mecburiyet hissetmişti.

(Arkası var)

Yeni nizam ve Türkiye

(Başmakaleden devam)

görülmüşe nazaran bu müsavat Almanya ve İtalyaya bencilik ve itaat hususunda bir müsavattır. Yeni nizama girecek devletlerin "istiklâl, i ise zevahiri muhafaza için uydu olmuş bir istiklâle benzior. Alman seflerinin zihinlerinde bu vâdedilen istiklâlin mânası şimdiye kadar bütün hür milletlerin bu kelimeye verdikleri mânaya hiç de uygun olmadığı aşikârdır. Müsavattan, istiklâlden bahsedilebilmek için, herseyden evvel yeni Avrupa nizamını Almanya ile İtalyanın idare edecekleri dâvasından kat'iyen vazgeçmek lâzımdır. Öyle zannediyoruz ki bu şart ortadan kalkınca "yeni nizam, da bir rüya gibi dağılıp gidecektir.

Türkiyeyi yeni nizama girmeye davet etmek, ne kadar hafif sekilli altında irae edilirse edilsin, şu sezdigimiz hakikatlere nazaran, Türkiyeye istiklâlden vazgeçmeğe doğru ilk adımı attırmağa çalışmaktan başka bir şey değildir. Yeni nizam, devletler ve milletler arasında, ötedenberi bildiğimiz ve anladığımız hak ve adalet mefhumları dairesinde, büyük ve küçük için müsavatı hayat hakkını tanıması bir heyeti mecmua, bir nevi milletler cemiyeti ise ve hiç bir milletin üstünlüğünü kabul ve tasdik etmeden sadece, müsavat milletler arasında bir iş birliği temine matuf bir teşekkül ise buna memnuniyetle iştirak ederiz. Fakat herhangi bir devlet ve milletin hegemonyası altında yaşayacak, hürriyet ve istiklâlden, felsefi ve ahlakî kanaatlerinden fedakarlık yapacak bir köleler sürüsünden ibaret ise ne Türk hükûmeti buna girer, ne Türk matbuatı sosyetezimin teminli teşkil eden felsefi ve ahlakî prensipleri müdafaadan vaz geçer.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Dün geceki yangın

(Başı 1 inci sayfada)

mauHocahan caddesinde 4 numarada Mustafa Tuncere aid bir kâğıt Meriside iplik fabrikası tamamıyla alevler içinde bu lunuyordu.

Fabrikadaki yanıcı maddelerin çokluğu, şiddetli rüzgâr ve kismen de su buharı yüzünden yangının derhal önlenmesine imkân hasıl olamamış ve ateş aynı çatı altında bulunan Muh-sin Kibara aid mensucat boyu fabrikasıyla Ayoz Yarburiye aid çorap imalâthanesine de sırayet etmiştir. Neticede her üç fabrika tamamıyla yangından sonra saat 23,30 da yangın söndürülmüştür.

Yangın esnasında Saim a-dındaki bir itfaiye neferi alından ve boyu fabrikası işçilerin - Abdürrahman da camla kolunda yaralanmıştır.

Yapılan tahkikat, yangının Mustafa Tuncere aid olup 7000 liraya sigortalı bulunan fabrikadan çıktığını göstermiştir. Sebep olarak da sobanın parlaması gösterilmektedir. Muh-sin Kibara fabrikası 15.000 liraya, Ayoz Yarburiye fabrikasına da muhtelif sigorta şirketlerine 46.500 liraya sigortalıdır. Zabita tahkikatına devam etmektedir.

Suriyede galeyan

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

dün olduğu gibi, silâha ancak kendimizi müdafa için sarıla - cağız.

Türkiye tarafından alınan müdafa tedbirleri de Suriyede derin bir tesir hasıl etmiş görülmektedir.

İtalyan mütareke komisyonunun protestosu üzerine Suriyede ki Fransız makamlarının 18 ile 48 yaş arasındaki 3000 Yunanlıya seyahat müsaadesi vermedikleri ve bu suretle bunları dövmüşlere üzere Yunanistan dönmekten menettikleri bildirilmektedir.

Bundan başka, bir kere derhal harb tehlikesi geçirildikten sonra Mr. Chamberlain, Münih uzlaşmasından dolayı şiddetli hücumlara uğradı. Bu yalnız siyasi muarızlarından gelmiyordu, partisinin âzaları bile aleyhde bulunuyorlardı.

Bu hal Hitler'e, sonbaharda irad ettiği müteaddid aleni nutuklarında İngiliz harb tahrikçileri dediği kimselere şiddetle tariz etmek fırsatını verdi. Tegrini sanide Weimarda verdiği bir nutukta basvettik aleyhinde bile şahsi bir mütearizane imada bulundu.

SON HABERLER

Rumanya'da karışıklıklar devam ediyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

vanyahlar açıkça vurulmak - tadır.

Demir Muhafızlar, Horia Si-manın ikametgâhına hücum etmişlerdir. Demir Muhafızların mütemadi müdahalesi yüzünden zirai ve sınıf istihsal ve ticaret durmuştur.

Vaziyetin inkisafını takip eden Almanya kenarda beklemekte ise de Rumanyadan Al-manya muntazam ihracatı temin edecek idareyi cebran kabul ettirmek için müdahaleye hazır bulunmaktadır.

Bükres, 2 (a.a.) — D.N.B. bildiriyor:

Rumen ordusunu talim ve terbiye etmek üzere Rumanya'da bulunmakta olan Alman kâtaatı bugün Bükreşte bir geçit resmi yapmıştır. Bu geçit resmi, Rumanyanın üçlü pakta iltihakını kutlamak için tertib edilmiştir. Kral Mihail, başvekil general Antonescu ve başvekil muavini Horia Sina geçit resminde hazır bulunmuşlardır.

2000 kişi öldürülmüş

Londra, 2 (a.a.) — Times gazetesinin Belgrad'da bulunan bir muhabirinin bildirdiğine göre, Bükreşten gelen bir rapor Rumanya'da cereyan eden siyasi katillerin halen Rumen hükümetinin başında bulunan seflere karşı müfritlerin hazırladığı geniş bir suikast teşkilâtı tarafından yapıldığını göstermektedir. Son günlerde tevkif edilerek partiden ihraç edilen Corogaru'nun suikastı idare etmiş olması muhtemeldir. Corogaru taraftarlarının açtığı mücadele Braşov, Turnu - Seve - rin ve Crayovada, karışıklıklara sebebiyet vermiştir. General Antonescunun gaybubetinden istifade ederek müfritlerin bir hükümet darbesi yapmak istedikleri ve generalin ayrı olarak avdetti ve aldığı tedbirlerle hükümet darbesi için alınan ter-ti-

batın bozulduğu zannedilmektedir.

Rumen ve Alman askerleri Bükres sokaklarında devriye gezmekte ve resmi binalar muhafaza altında bulundurulmaktadır. Profesör Yorgann kat - li Balkan memleketlerinde hat - ta Rumanya'da bile istikrâh u - yandırmıştır.

News Chronicle diyor ki: Budabesteden gelen malimata göre, son üç gün içinde çoğu yahudi olmak üzere iki bin Rumanyalı katledildiği anlaşılmaktadır.

Işıkların maskelenmesi işi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Kararına malzemesi

Işıkların kararmak için Sümerbank tarafından satılmakta olan siyah ka-

Türk - Rumen ticaret anlaşması

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

yon liralık palamut hülâsası 350 bin liralık sanayiye müstamel balıkyağı, 220 ton balık, 10 ton hayyar, 500 ton küçük hayvan derisi, 300 ton yap - ağı, 100 ton balmumu, 1000 ton su - sam, 800 ton zeytinyağı, 2000 ton nebatî yağ, 75 ton tütün, 200 ton fin - dik, 1200 ton portakal, 100 ton ke - stane, 60 ton arası, 20 ton badem, 10 ton fıstık, 300 ton kuru üzüm, 300 ton kuru incir, 1500 ton zeytin, 50 ton kiret, 200 bin liralık da muhtelif maddeler.

Buna mukabil Rumenlerden alınacak maddeler şunlardır: 11 milyon liralık petrol mahsulle - ri, 750 bin liralık selüloz, 1 milyon liralık her nevi kâğıd, 800 bin liralık yemîş sandığı imaline mahsus tahta, 250 bin liralık şeker sandığı imaline mahsus tahta, 200 bin liralık kibrit imaline mahsus ağaç, 1 milyon liralık inşaat kerestesi, 30 bin liralık ağaç yünü, 250 bin liralık cam ve camcılık mamullatı, 1 milyon 200 bin liralık kimyevi ve ispençiyarî maddeler, 800 bin liralık diğer bilcümle Rumen emtiası.

Anlaşma tabikatta ile mükellef o-

Yunanlılar Elbasana yaklaşıyorlar

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

göslay hududundaki Reuter ajan - sının hususi muhabirinden:

Arnavudluğun şark cephesinde bulunan Yunan katalarının arazi güç - lüklerine ve şiddetle yağa kara rağ - men pazar gecesi ilerlemeğe devam ettikleri öğrenilmektedir.

Atina, 2 (a.a.) — Umumi emniyet nezareti tarafından 1 kânunuevvel akşamı negredilen tebliğ:

Mittin gün memleket dahilinde sük - künat devam etmiştir.

İtalyanın harb masrafları

Roma, 2 (a.a.) — D. N. B. :

Resmî gazetede çıkan bir karar - name ile, harb ihtiyaçları için 14 milyar lîret sarfına mezuhiyet verilmektedir.

İtalyan resmi tebliği

İtalyada bir mahl, 2 (a.a.) — İta - lyan umumi kârıgâhının tebliği:

Yunan cephesinde düşmanın şid - detli taarruzları her tarafta ter - dilmştir. Mükabil taarruzlarımız ne - ticesinde hareket mevzilerine kadar taredilen düşman bilhassa dokuzun - cu ordunun sağ cephinde ağır zayı - ta uğramıştır. Burada kesif bir top - cu hazırlıktan sonra yapılan ta - arruza bütün bir kolordu iştirak et - miştir.

Düşman tayıyaları Oniki adadan bazılarının meskün olmayan muntaka larına atıkları bombalar hiç bir ne - tice vermemiştir. Şarkî Afrikada avcı tayıyalarının Ghedard tayıyara kam pının üstünde Wellesley tipinde bir tayıyayı yakmışlardır.

batın bozulduğu zannedilmektedir.

Rumen ve Alman askerleri Bükres sokaklarında devriye gezmekte ve resmi binalar muhafaza altında bulundurulmaktadır. Profesör Yorgann kat - li Balkan memleketlerinde hat - ta Rumanya'da bile istikrâh u - yandırmıştır.

News Chronicle diyor ki: Budabesteden gelen malimata göre, son üç gün içinde çoğu yahudi olmak üzere iki bin Rumanyalı katledildiği anlaşılmaktadır.

Trablusun bombardımanını nasıl oldu?

(Baş tarafı 1 incide)

miler şiddetle bombardıman e - dilmiş ve müteaddit yangınlar çıkarmıştır. Ağır yüklü bom - bardıman tayıyalarının bir tay yare gemisinin havalandıkları - nı ve karanlıklarda kaybolduk - larını gördük. Bundan sonra gergin bir tarassud devresi baş - lamıştır. Çünkü düşman hava kuvvetlerinin bomba ve torpil - lerle yapabileceği bir hücumu maruz kalabilirdik. Nazarların hepsi sahile müteveccih.

Birdenbire ufuk, patlayan bir obüsün çıkardığı ışıkla ve tay - yarelerimizin attığı tenvir fışek lerile aydınladı. Gene ansızın yıkıken alevlerden bir petrol deposunun ateş aldığı anlaşıldı. Bombardıman tayıyarelerimizin hepsi zayıatsız döndü. Bîla - hara öğrendiğimize göre, nh - tum, orta ve büyük çapta bom - balarla bombardıman edilmiş ve en aşağı bir depo tamamıyla ya - kılmıştır. Bundan başka, bir gemiye de üç bomba isabet et - miştir. Çıkan yangınlar 80 kilo - metre mesafeden görülmüştür.

Sir James Somerville'in emri altındaki deniz kuvvetleri, İta - lyan filosunu kovalayarak ve muharebe vermeğe mecbur et - meğe uğraşarak garbi Akdenizi temizlemiştir. Düşman mu - harebe vermeğe icbar etmek isteyen garbtaki deniz kuvvet - lerimiz de şarkî ve merkezî Ak - denizde temizlik hareketi ya - pılmaktadır.

İngilizlerin bir haftalık hava faaliyeti

Londra, 2 (a.a.) — Salâhiyyet bir membandan bildiriliyor:

29 teşrinisatı sabahı biten hafta içinde İngiliz hava kuvvetleri tara - fından Almanya ile Alman işgalı altında bulunan arazi üzerine ve İtal yaya geniş ve mutad büyük mikyas - ta akınlar yapılmıştır.

Bu akınlar şunlardır:

Berlinde marşandız garları ve bir yoldu garı, Hamburgda Blohm ve Voss inşaat tezgâhları, Ahenaisağ petrol tasfiyehaneleri, diğer kere tonlarca bomba atılmıştır. Diğer - gâhları üzerine tonlarca yüksek in - fîlîlik bomba ve iki bine yakın yığın bombası atılmıştır.

Yapılan hücumlar şu suretle hülâ - sa edilebilir:

Limanlara, gemilere ve havuzlara karşı 42 hücum,

Petrol tesisatına karşı 7 hücum,

Sinal tesisat ve hedeflere karşı 14 hücum,

Demiryolları ve marşandız garları - na karşı altı hücum,

Southamptona yapılan hücum

Londra, 2 (a.a.) — Southamp - ton şehri dün gece diğer şiddet - li bir taarruza hedef olmuştur.

Düşman tayıyareleri birbirini takip eden dalgalar halinde sa - bahın ilk saatlerine kadar ted - his vazifelerine devam etmişler - dir. Bu sefer de hedef bilhassa ticaret mahalleleri olmuşsa da bir çok ikametgâhlar hasara uğ - banlıyode taarruza uğramış ve ramıştır.

Bir kaç kişi ölmüşse de insan ca zayıyatın cumartesi gününden daha az olduğu zannedilmekte - dir. Hasar mühimdir ve bazı şehir servislerinin kısmen mut - tal kalmamasının önüne geçilmek üzere acele tedbirler alınmış, evleri veya apartmanları yuku - lan veya hasara uğrayanlar için muvakkat ikametgâhlar temin edilmiştir.

Düşürülen tayıyareler

Londra, 2 (a.a.) — İngiltere ve sa - hilleri üzerinde harbin başlangıcın - danberi düşürülmüş olan düşman tay yare adedi şimdi 3006 ya balığı o - maktadır. Bunların 2986 si Alman ve yirmisi İtalyan tayıyaresidir.

Bir İsveç gazetesinin mütealeesi

Londra, 2 (a.a.) — İsveç Gothandeli gazetesi şunları yazmaktadır:

Coventrynin tahribi, milletlerle dik tabirler arasında olan bir harb ile karıştırdığımızı göstermektedir. Şin di anlaşıyor ki İngiltere ile Alman - yadan birisi ya harbi kazanacak ve yahud teslim olacaktı. Fakat ne İng - liltere ve ne de Almanya son nefes - lerine kadar teslim olmazlar. Eğer İngiltere zayıflıyacak olursa bu, im - paratorluğun sonu demektir. Alman ordularının tereddüd edecek olursa kom - su devletler derhal kıyam edecek - lerdir. İşgal altındaki memleketlerde bulunan Almanlardan tek bir kişi canını kurtaramaz. Zira Varşova ile Coventrynin intikamı vardır.

Torinoda patlayan bomba

Milan, 2 (a.a.) — D. N. B. bildi - riyor:

İngiliz tayıyarelerinin Torinoda tev -

ŞİMDİLİK BU KADAR

Evlenmeyi teşvik edecek bir çare

Avrupalı bir çok memleket - lerinde evlenmeyi teşvik etmek için güzel ve pratik bir usul tatbik ediliyor. Senenin muayyeni bir günü "evlenme günü", ola - rak tesbit ve ilân olunur. Daha evvel kanuni formalitelerini tam - layan çiftler için o gün şehrin en belli başlı otellerinde, gaz - nolarında büyük balolar, eğlen - celer tertib olunur. Şehir tenvir edilir. Bandolar muhtelif yer - lerde halka konserler, ağık ha - va tiyatroları temsilleri verir. Gazeteler evlenen çiftlerin isimlerini ilân ederler. Böyle - lilde dört beş yüz yahud dört beş bin çiftin evlenmeleri bir bayram şeklinde tes'it olunur.

Bunun en mühim faydası bil - hassa iktisadidir. Düşün mas - rafları bu şekilde birleştirildiği için fevkalade ucuzlar. Netic - de hem çiftler hayatlarının en mes'ud günlerini ne's'e içinde kutluyorlar, hem de misafirlerini ağırlamak kendileri için yuku - olamaz. Üstelik bu umumi ne's - evlenme için büyük bir propa - ganda vazifesini görür.

Nüfus davamının en esash prensiplerimiz meyânında oldu - ğunu nazarı itibara alırsak bu usulün bizde de tatbikinin ye - rinde bir hareket olacağı netice - sine varır. Halkımız çok misa - firperver olduğu, kendi ne's - esi - ne bütün tansidatlarını iştirak ettirmeye samimi olarak istedi - ği için bizdeki düşün masrafları hakikaten çok büyük olma - ktadır. O derecede büyük olma - ktadır ki beyhude masrafları kus - mak için bir men'i israf kanunu kabul etmek mecburiyetinde kalmıştır.

Etrafımızı araştırarak olu - sak, şurf düşün masraflarının yüksekliği yüzünden evleneme - ri, yahud da evlenmelerini te - hir mecburiyetinde kalan pek çok tamdiklara tesadüf edebi - riz.

Halbuki böyle bir usul kabul edildiği takdirde hem bu iktisa - di mahzur ortadan kalkacak, hem de evlenelerin adedi ar - tacaktır.

MURAD SERTOĞLU

Ziraat Bankasının kumbara ikramiyeleri

Ankara, 2 (a.a.) — Türkiye cum - huriyet Ziraat Bankasının 50 lira ve daha ziyade mevduatı bulunan tas - aruf mudileri arasında her üç ayda bir tevzi etmekle olduğu ikramiye ku - rası 2/12/1940 tarihinde banka mer - kezinde ilâni noter ile diğer alâka - hlar huzurunda çekilmiştir. Kendi - rine ikramiye isabet eden mudilerden Nigdede Nuriye Yağız 1000, İstan - bulda Rahmi 500, Konyada Nezihe Oğat 250, Alışverişte Ayşe Alaokar, Bursa'da Nuh Savaser, Çoruma'da Bihanneddin Fidan, İstanbulda Mem - med Ergün İkin, Hayri Dızdar, İ - tanbulda Zekiye Gökbudak, İzmirde Ahmed Ülküetin, Marmariste Gül - şüm Demirel, Ankara'da Refet İsm - Rifat Hazzadar, ve Şükrü Akgün, Siv - rihisarda Mehmed Aydemir, yitir - lira kazanmışlardır. Bunlardan ba - ka muhtelif mahallerdeki doksan beş mudide de 20 ilâ 50 lira arasında ikramiyeler isabet etmiştir.

Siyam - Hindicini hududunda

Tokio, 2 (a.a.) — Hanoidan gelen haberlere göre, bugün Siam tayı - yerleri Hindicini tayıyareleri ara - sında hudud şehri olan Taket üze - rinde yirmi dakika süren bir muha - rebe cereyan etmiştir. Muharebenin neticesi henüz belli değildir.

Trabzon Valisi Ankara'da

Ankara 2 (Hususi) — Trabzon va - liliğine tayin edilmiş olan Naci Kici - man şehrimize gelmiştir. Yokunda Trabzona hareket edecektir.

Cumhuriyet Halk Partisi Meclis Grubu toplanıyor

Ankara, 2 (Hususi) — Cumhuriyet Halk Partisi meclis grubu yarın (bu - gün) mülad toplantısını yapacaktır.

Karadenizde fırtına

Bükres, 2 (a.a.) — Cumartesiden beri Karadenizde çok şiddetli fırtına - lar hüküm sürmektedir. Sahil seyl - faini ve balık avı tamamıyla durmuş - tur.

Köstence'den, yakın şarka gitmek

üzere iki yüz yahudı yelcuynu almış olan bir Fransız vapuru fırtına yüzün - den hareket edememiştir.

çih ettikleri bir hücum esnasında kır - lara düşerek patlamayan bir bomba

kaldirılarak büyük bir kaza olmuş - tur. Bombanın ansızın patlaması üze - rine üç kişi ölmüş, üç kişi ağır sa - rrette ve üç kişi de hafif yaralanmış - tur.

ROBERT KOCH (EMİL JANNINGS)

ÖLÜME KARŞI SAVAŞ

Beynolmîle filmcilik haftasında birinci mükâfatı kazanan bu hârika filmi 6 Birincikâ - nun CUMA günü Matineforden itibaren

SAKARYA Sinemasında

Gösterilecektir.

Romeo ve Jülyet ve Ladam O Kamelya kadar kuvvetli, fakat onlardan daha güzel, daha içli... Dünya edebiyatının şaheserlerinden:

MANON LESKO

İpek Film stüdyosunda çevrilen Türkçe sözlü filmlerin en muvaffak olanıdır. Perşembe ma - tinelelerinden itibaren İPEK sinemasında bu film orijinal dildeki kopyası YILDIZ sine - masında gösterilecektir.

BULGARLAR NE İSTER?

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Ayastafanos ve Berlin muahedelerinden doğdu.

Senelerle uğraşan Bulgarlar Ayastafanos muahedesinin çizdiği hudutları kendi milli ve tabii hudutları gibi saydılar. Berlin muahedesini, o muahedenin kendilerine bağladığı toprakları ellerinden alınca Ayastafanos muahedesinin toprak hacmini kendilerine milli ideal yaptılar. Artık bu tarihten sonra Bulgar politikasının bütün temelini, bu milli talepler teşkil edecekti. O milli taleplere göre, Bulgaristanın komşularıyla dost olabilmesi artık imkânsız hale gelecekti. Bulgarlar, Sırbistan'dan, yani şimdiki Yugoslavya'dan başlayarak Yunanistan'dan, Rumanyadan, hatta Türkiye'den mütemadiyen toprak ve hak istiyceklerdi. Durup dinlenmeden Yugoslavyaya "Makedonyayı ver!", Yunanistan'a "Dedeağacı ver!", Rumanyaya "Dobruca'yı ver!", hatta Türkiye'ye "Edirneyi ver!", diyeceklerdi.

İstediklerinin menselerini, o taleblere hangi tarihi yollarından geldiklerini bilmiyen Bulgar halk yığınları üzerinde dahili Bulgar politikasının da icabıyla öyle çabıladı ve öyle işlendi ki Bulgar denilen mahallük hakikaten bu yerlerin değil dünyanın diğer ülkelerinde kurulmuş gününün itibaren sahibi imiş gibi bir vahimiyi nesilden nesle intikal eden bir vatan mirası haline getirdi.

Hiç unutmam: Daha 1932 de, Bulgar milli bayram günlerinin de, bazı tarafları karaya boyanmış büyük bir bayrak kadar muazzam bir Bulgar haritası, Sofyadaki meşhur askerî klübün balkonundan caddeye doğru sarkıtılarak, Bulgarlar, bir gün mutlaka alınacak yerlerin suuru, mütemadi surette kamçılanarak daima uyanık tutulmak istenirdi.

Demek birinci merhalede Bulgar uyandırıldı.

İkinci merhalede uyanan Bulgarın kilise istegi tatmin edilerek Bulgar eksarhanesi açıldı.

Üçüncü merhalede eksarhanenin zahiren dini, fakat hakikatte yüzde yüz siyasi teşkilatı pansilavist cereyanlar ve muhiyetlerle temasa geçerek 93 harbi hazırlandı.

Dördüncü merhalede Çarlık Rusyası Türkiye'ye hücum etti ve Pilevne müdafası gibi kahramanlık destanlarına rağmen Ayastafanos muahedesini aksettirdi ve büyük bir Bulgar beylüğü vücuda getirildi.

Beşinci merhalede Balkanlardaki beynelmîl anlaşamamazlıklar yüzünden devletler arasında ihtilâf çıktı, Berlin konferansı...

Dükkân ihracatı

Dün muhtelif memleketlere 254 bin liralık ihracat muamelesi kaydedilmiştir. İsveç ve Slovakya koyun derisi, Macaristana susam, içindük, İsveç'e yün hali, pamuk çekirdeği Filistin'e zeytin, İsveç'e pamuk çekirdeği gönderilmiştir.

BORSA

2 Birincikanun 940

Açılış ve kapanış

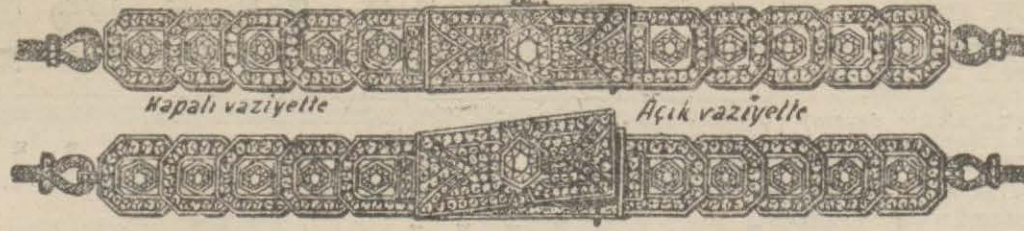
Londra	1 Sterlin	5.24	
New - York	100 Dolar	132.20	
Cenevre	100 İsviç. Fr.	29.6875	
Atina	100 Drahmi	0.9975	
Sofya	100 Leva	7.6225	
Madrid	100 Peçeta	13.90	
Budapeşte	100 Pengö	26.5325	
Bükreş	100 Ley	0.625	
Belgrad	100 Dinar	3.175	
Yokohama	100 Yen	31.1375	
Stokholm	100 İsveç ko.	31.005	
Esham ve Tahvilât			
Tahvilât üzerine muamele olmaktadır.			

İSTANBUL DEFTERDARLIĞINDAN

Semti	Mahallesi	Sokağı	Numarası	Mikdarı	Nevî	Muhammen bedeli	Teminat Lira
Galata	Emekyemez	Emekyemez	21	Hane		2667	200
Üsküdar	Valdebağı	Toptaşı	272-274	Hane maa dükkân 4/8 hissesi		1040	78
Bakırköy	Bakırköy	Karamahmet	29	51 M2 Arsa		50	4
Fatih	Merkezefendi	Beylerbeyi	13	11000 M2 Tarla		200	15
Edirnekapi	Avebey	Türbe		60 M2 Arsa		172	13
Üsküdar	Selâmiye	Çikmaz	11	Arsa		150	12
		Öşekhan					

Yukarıdaki yazılı gayri menkuller 19/12/1940 perşembe günü saat 14 de millî emlak müdürlüğünde toplanacak olan komisyonda açık artırma ile satılacaktır. Satış bedeli defaten ve peşin olup nakden veya ikinci tertib mübadil tasfiye vesikası ile ödenebilir. Fazla izahat tatil günlerinden maada her gün Millî emlak Müdürlüğü 4 ün. 64 kaleminden alınabilir. (11417)

BİR HAKİKAT Sayın müşterilerimizin nazarı dikkatine

Her bir bütün hakiki evsafı meşhuru âlem olan SINGER saatlerinde toplanmıştır. Bunun için: Saat alacağınız zaman, tereddüdüz SINGER saati almamız. Ve saatin üzerindeki SINGER markasına, müessesemizin adresine dikkat etmemiz lazımdır.

Modayı takip eden her asrî kadm için kıymetli taşlarla ve nefis işlemlerle hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde SINGER saatine sahip olmak âdetâ bir saadettir. SINGER SAATI, Hoşa gidecek en makbul ve en güzel HEDİYELİKTİR.

SINGER SAATI hoşa gidecek en makbul ve en güzel HEDİYELİKTİR. No. 82 - A 180 Elmas ve 11 pırlantalı 500 lira Emsalleri gibi 15 sene garantilidir.

Dikkat: SINGER saatleri İstanbulda yalnız Eminönü merkezindeki mağazamızda satılır, İstanbulda gubemiz yoktur. Adres: SINGER SAAT Mağazaları, İstanbul, Eminönü No. 8

RADYO

3/XII/1940

8.00 Program ve memleket saat ayarı, 8.03 Müzik: Hafif program (Pl.), 8.15 Ajans haberleri, 8.30 Müzik programının devamı (Pl.), 8.45/9.00 Ev kadını - Yemek listesi.

12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.33 Müzik: Karışık türkî ve şarkılar (Pl.), 12.50 Ajans haberleri.

18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18.03 Müzik: Dans müziği (Pl.), 18.30 Konuşma (Çiftinün saati), 18.45 Müzik: Çiftinün saati, 19.00 Tensil: Devlet konservatuarı Tiyatro şubesi talebeleri tarafından.

Rejisör: Karl Ebert, 19.30 Memleket saat ayarı, ve ajans haberleri, 19.45 Müzik: Fasıl heykeli, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Müzik: Klâsik program (Radyo kime heyeti - Koro), 21.30 Konuşma (Hukuk ilmini yayma kurumu adına Zihni Velişo: «Ailede haysiyet ve namus»), 21.45 Müzik: Radyo salon orkestrası (Violonist Necib Aşkın idaresinde), Soprano Bedriye Tüzün'ün iştirakile.

22.30 Memleket saat ayarı, ajans haberleri; Ziraat, Esham - Tahvilât, 22.45 Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı, 23.00 Müzik: Dans müziği (Pl.), 23.25/23.30 Yarın ki program ve kapanış.

İLÂN

940/1339

Sultanaahmed 3 üncü sulh hukuk hâkimliğinden:

Davacı: İst. Telefon Direktörlüğü avukatlarından Emin Raif tarafından İst. Beyoğlu Toztoparan Dilber apartmanında, Gara İlyâ aleyhine 940/1339 No. lu dosya ile açılan (12) lira 90 kuruş alacak davasının yapılmakta olan muhakemesinde müddei-alehyin ikameğâhının meçhul olmasına binaen ilânen arzuhal ve davetiye tebliğ edildiği halde mahkemeye gelmemiş olduğundan müddei-alehye berayî istikpat mahkemeye gelmesine ve gelmeyecek olursa istikpatın çekimisi addile ibraz olunan mukavelenin kendisine adidyletine karar verileceği hususunun ihtarı suretile gıyab kararının on gün müddetle ilân ve tebliğine ve mahkememin de 18/12/1940 tarihine müsadif çarşamba günü saat 10 a talikına mahkemeye karar verilmiş olduğundan müddet kanunîyesine için de tırtaz edilmediği ve mahkemede hazır bulunulmadığı takdirde gıyaben hüküm ve karar verileceği ilân ve tebliğ olunur.

İYATROLAR

Şehir tiyatrosu temsilcileri

Tepebaşındaki Dram Kısımında 3/12/1940 Salı günü akşamı saat 20.30 da

BULUNMAZ UŞAK

Beyoğlu Vakıflar Müdürlüğü ilânları

Senesi	Seriel No.	Kental Muhammen bedeli	Kr.	Muvakkat teminat	Beher kental
...	...	Li	Li.	Kr.	Li.
941	B 4	16299	3259	80	244 88 0 20
941	B 5	15983	3196	80	240 00 0 20
941	B 6	13329	2665	80	200 00 0 20
941	E 13	8901	2225	25	167 00 0 25
941	E 12	18666	4688	50	350 00 0 25

Tekirdağ vakıflar idaresinden:

1 - Sarayda müllhak Ayaspaşa ormanlarının yukarıda hîzârlarında evsafı yazılı şekilde odunların açık arttırmaya konulduğu.
2 - Arturuma 9/12/1940 pazartesi günü saat (15) de Saray vakıf orman daîresinde yapılacaktır.
3 - Daha fazla malûmat isteyen Tekirdağ vakıflar idaresine müracaat edebilirler. (11413)

Fiyat Murakabe Komisyonundan:

37 numaralı ilân: Piring, bulgur, darı, fasulye, mercimek, mısır, nohut, zeytinyağı, zeytin tanesi, sabun, kuru üzüm, beyaz peynir ve kaşar peyniri ticaretle meçhul toptancı ve yarı toptancı tacirlerin gerek kendilerine aid ve gerek ankonsiyasyon veyahut bankaya merhun bütün mevcudatlarını mikdar ve cinslerini ve malın bulunduğu yerleri gösterir birer beyannamesi 5/12/1940 perşembe günü saat on altıya kadar Muntaka Ticaret Müdürlüğündeki komisyon bürosuna vermeleri lazımdır. (11440)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

- 95 adet pelerin pazarlıkla satın alınacaktır.
- Eksiltme 9/12/1940 pazartesi günü saat 15 de Metro hatının 5 inci katında yapılacaktır.
- Muvakkat teminat maktuân 72 liradır.
- İsteklilerin parasız olarak verilmekte olan şartnameleri levazımdan almaları ve kanunî vesikaları ve muvakkat teminatları ile ilân edilen gün ve saatte komisyonunda hazır bulunmaları. (11437)

Devlet Demiryolları İlânları

1/1/1941 tarihinden itibaren:

- Avrupa hatının «Semplon trenlerine aid husulî ahkâm ve ücret, gümrük muameleleri, rıhtım, iskele, vinci, eşbasa aid sarnıç ve frigorifik vagonlar ve C. F. H. idaresile müşterek kıymetli eşya ve yumurta tarifele-rinin Devlet Demiryolları tarife esasları ve hususî şartları dahilinde tatbikine devam edilmek üzere» şirketin müdevver olup halen mer'iyette bulunan diğer bildümun esas ve tenzilli yolu ve eşya tarifeleri bunlara müteferri esas ve usuller ve ahkâm kaldırılmıştır.

Bu tarihten itibaren Avrupa hatında ekendi mesafesine münbasır olmak üzere bildümun eşhas ve eşya nakliyatında Devlet Demiryollarının esas tarifeleri, bütün şebekese kabili tatbik tenzilli tarifeleri ve esas ve tenzilli tarifelere müteferri usul ve esasları tarife tatbikatına mütedair mer'iyette bulunan bütün ahkâm ve şeraiti tatbikiye tatbik edilecektir.

2 - D. D./261 No. lu tarifiede, birinci kısma maden kömürü ve odun ithal etmek ve II inci kısım ücretleri beynelmîl nakliyata tesmil edilmek suretleriyle tadilat yapılmıştır.

3 - Semplon katarlarında ve ana hat dahi dahil olduğu halde bildümun beynelmîl münasebelerde çocuklardan, kendilerine ayrı yer tahsis edilmemek şartile dört yaşına kadar ücret alınmayacak ve dörtten on yaşına kadar olanlarla kendilerine yer tahsis istenilen dört yaşından küçük çocuklardan yarım ücret alınacaktır.

Daha fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilebilir. (11414)

İstanbul defterdarlığından:

Bilumum Küçük Sanat Müesseselerinin

Nazarı Dikkatine

3943 sayılı muamele vergisi kanununun 27 inci maddesile:

A - 12 inci maddenin A ve B fıkraları ile vergi muafiyetinden istifade hakkı verilmemiş müesseseler hariç olmak üzere işçi sayısı ve muharrik kuvvet bakımından muafiyet dışında kalan ve bu itibarla vergiye tâbi bulunan snal müesseselerden müessesesi sahibi de dahil olduğu halde işçi sayısi günde onu ve muharrik kuvveti de beş beygiri geçmeyen snal müesseselerin,

B - Muharrik kuvveti on beygiri geçmeyen vaessiz ve eleklî değirmenlerle onuncu maddenin beşinci fıkrasında yazılı muafiyet şartlarını haiz olmayan vaessiz ve eleklî değirmenlerle onuncu maddenin beşinci fıkrasında yazılı muafiyet şartlarını haiz olmayan gene vaessiz ve eleksiz ve muharrik kuvveti on beygire kadar olan değirmenlerin sahiplerinin talep ve arzuna bağılı bulunmak şartile muamele vergilerinin resen takdir komisyonlarına götürülerek takdir edilebileceği kabul edilmiş bulunmaktadır.

Bu vasıfları haiz bulunan küçük sanat müesseselerinin yıllık götürü vergiye tâbi tutulmak hakkından istifade edebilecekleri ancak sahiplerinin birinci kânun gayesine kadar yazı ile mensub oldukları varidat dairelerine müracaat etmelerine bağlanmış olduğundan her hangi bir surette müracaatta bulunmayan müesseselerin götürü vergiye bağlanmak haklarından istifade ettilmelerine kanunun imkân bulunmamaktadır.

Bu itibarla 941, 942 mali yılları için vergilerinin götürü usule tevfiikan tediyet etmek arzusunda bulunan bildümun küçük sanat müesseselerinin 31 Birincikanun 940 sah güncü aşkama kadar Galatada Bahkazarında muamele ve istihlâk vergileri merkez tahakkuk şubelerine yazı ile müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. (11412)

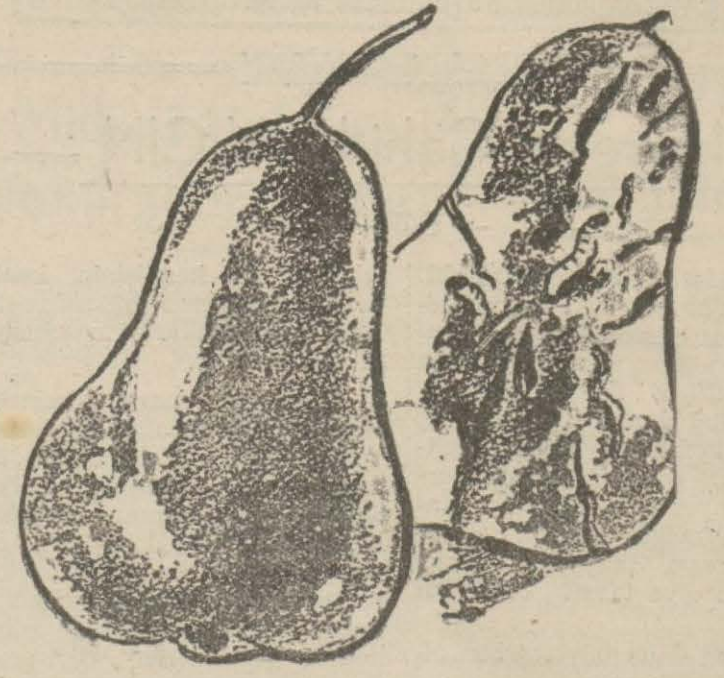
Sahibi: A. Cemaladdin Saraoğlu - Negriyat Müdürü: Maadî Çetin

Basıldığı yer: (H. Bekir Cürsoylar ve Cemaladdin Saraoğlu matbaası)

İSTANBUL DEFTERDARLIĞINDAN:

Sayı	Mükellefin ismi	H.	İşi	Mahallesi sokağı	No, cild sene.	kazanc.	buhran	Fevkalâde zamm	Hava ceza	Hava C	Yekûn
1	Parsih	617	Terlikçi	Dayahatun imaleli H.K/2	18	15/27	938	10,65	2,13		12,78
2	M. Asım Sağ	908	Çömlekçi	Tarakçılar	72	31/20	940	19,08	3,82	4,77	27,67
3	Şükrü	555	Kunduracı	Pastırmaçı han	15	15/32	938	5,11	1,02	0,92	7,05
4	Mehmed	720	Kunduracı	D. H. Öli çıkmazı	74/1	15/31	938	4,44	0,89	0,80	6,13
5	Fehmi	818	Yorgan D.	Mercan han K/3	15/13	15/36	938	0,30	0,06	0,05	0,41
6	Zafer Argon	1176	Düğme imali	Kalcılar han K/3	9	46/50	939	0,93	0,19		1,12
7	Mehmed Ali Anas	166	Kömcü	Süleymaniye Siyanuş paşa	84/1	4/9	938	2,92	0,58		3,50
8	Süleyman Faik	1139	Lâstik ayak- kabi imali	D. H. Kalcılar han	18	12/20	937	5,24	1,05	0,94	7,23
9	Süleyman Faik	1141		K/1	20	12/21	937	5,24	1,05	0,95	7,23
10	Havadis Cankuyan	749	Ütüci	Mercan Sümbüllü han K/2,	28	1/11	940	3,70	1,14	1,42	8,26
11	Havadis Cankuyan	749			28	1/12	940	5,79	1,16	1,45	8,40
12	Muiz Beziryan	69	Terzi	D.H. Müradyan han K/4	26	52/47	938	0,36	0,07		0,43
13	Ohaunes	900	Elektrikçi	Tarakçılar	54	13/20	938	12,07	2,41		14,48
14	Manoel	289	Elbiseci	Mahmudpaşa	13	6/2	938	21,00		0,21	21,87
15	Mehmed	1094	Tuhafiyeci		93	13/24	938	102,00	20,50		122,50
16	Sadi	1556	Marangoz	Hamam sokak	15	12/27	938	17,09	3,42	3,08	23,59
17	Hasan	850	Köfeci	Mercan Tarakçılar	25	15/37	938	4,54	0,91	0,82	6,27
18	Salih	72,73	Kahveci	Süleymaniye Tiryakî Ç.	63,65	49/7	938	60,72	12,14	10,92	83,78
19	Kerim Tükenmez	72	Kahveci	Süleymaniye Tiryakî Ç.	63	1/3	939	3,22	0,64		3,86
20	Kerim Tükenmez	73	Kahveci	Süleymaniye Tiryakî Ç.	65	1/4	939	3,31	0,66		3,79
21	Ayşe	77	Köfeci	Mercan Cercan C.	11	18/14	937	1,38	0,28		1,66
22	Nesime Gaffar	77	Köfeci	Mercan Cercan C.	11	18/45	937	2,48	0,50		2,98
23	Mustafa Doğan	655	Bakkal	D. H. Tığçılar C.	36	48/25	940	7,64	1,53	1,91	11,08
24	Ali	818	Terlikçi	Mercan han K/3	18,15	16/13	938	6,37	1,27	1,15	8,79
25	Hadi	665	Tesviyeci	Tığçılar	56/1	15/2	938	22,04	4,41		26,45
26	Hadi	665	Tesviyeci	Tığçılar	56/1	19/41	937	27,00			27,00
27	Ali	1184	Topdan E. A	Kalcılar, H K/3	14	36/23	940	20,25	4,05	5,08	29,38
28	Ali	1184			14	15/43	939	20,25	0,05		14,30
29	Ali	1184			14	35/20	938	20,25	4,05		14,30
30	Simtot	1576	Terzi	Ekmek han K/3	14	15/45	938	5,52	1,10	0,99	7,65

Mercan maliye şubesi mükelleflerinden yukarıda adı ve işi, ticaret adresi yazılı şahıslar terki ticaret ile yeni adreslerini bildirmemiş ve tebelüğa salâhiyetli bir kimsede göstermemiş ve yapılan araştırmada da bulunmamış olduklarından hîzârlarında gösterilen yıllara aid kazanç, buhran ve zamların havi ihbarnamelerin bizzat kendilerine tebliği mümkün olamamıştır. Keyfiyet 3692 sayılı kanunun 10 uncu ve 11 inci maddelerine tevfi-kan tebliğ yerine kaim olmak üzere ilân olunur. (11419)

dış mükemmel
fakat
içi çürük...

Ucuza alınmış birçok yiyeceklerin dışı mükemmel olabilir, fakat bilâhare içi çürük olduğu anlaşılır.

Ucuz ampullerde öyledir. Kullanışta çürük olduğu, yani fazla cereyan istihlâka mukabil az ışık verdikleri görülür.

Maaruf markası bir garanti teşkil eden TUNGSRAM ampullerini almak menfaatınıza ıktızasıdır.

TUNGSRAM ampullerinin yüksek kalitesi bir çok defalar denenmiştir.

TUNGSRAM
EN AZ PARAYA EN BOL AYDINLIK
BOURLA BİRADERLER
İSTANBUL ANKARA İZMİR

Açık eksiltme usulile inşaat ilânı

Sihhat ve İctimai Muavenet Vekâletinden

1 - Ankarada Hamamönünde yapılmakta olan Tıp Fakültesi müstemilâ-tından «959004.95» dokuz yüz elli dokuz bin doksan dört lira doksan beş kuruş keşif bedellî doğum ve nisaiye kliniği inşaatının ikmalî açık eksilt-meye konulmuştur.

2 - Eksiltme 5 birinci kânun 1940 perşembe günü saat 15 de Ankara da Sihhat ve İctimai Muavenet Vekâletinde teşkil oluncak hususî komis-yonca yapılacaktır.

3 - İsteyenler eksiltme şartnamesi, genel ve fennî şartnameler, mu-kavele projesi, fiyat tahlîli, keşif ve hususî şartlar cedveli ve 19 parça avan proje plânlarını 47 lira 95 kuruş bedel mukabilinde Sihhat Vekâleti İctimai Muavenet daîresinden alabilecekleri gibi inşaat muktazî ve bîr kısmı hazırlanmış olan tatbikat projelerini de tetkik edebilirler.

4 - Muvakkat teminat miktarı «42113.80» kırk iki bin yüz on üç lira seksen kuruştur.

5 - «Tabibler aşağıdaki vesikaları tamamat makbuzları ile beraber komis-yona tevdi etmeye mecburdurlar.

A - Carl seneye ait Ticaret Odası vesikası «Tabibler şirket olursa 2490 sayılı kanunun üçüncü maddesinin A ve B fıkralarında yazılı ves-i-kaları».

B - 250.000 liradan aşağı olmamak üzere yaptığı bina işlerinde iyi başardığı dair iş sahiplerinden alınmış vesikalar.